



Centrum prevence v Brně

ZÁŠKOLÁCTVÍ



Osnova:

- Co je záškoláctví?
- Druhy záškoláctví
- Jak záškoláctví předcházet?
- ŠKOLA: Jak postupovat při řešení?
- Síť spolupráce a pomoci
- Kde se dočíst další informace?





Co je záškoláctví?

Záškoláctví je **neomluvená absence žáka** základní či střední školy při vyučování.

- Absenci žáka **omlouvá pedagogický pracovník** (nikoliv rodič), a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce či plnoletého žáka (v souladu se školním řádem).
- Žák **úmyslně zanedbává** školní docházku, proto jde o přestupek (porušení školního řádu a školského zákona).
- **Možné příčiny:** negativní vztah ke škole, strach z písemných testů, nezájem o školu, šikana, problémy v rodině, nezdravé trávení volného času (zneužívání návykových látek, netolismus, gambling...)
- Ve zvýšené míře se vyskytuje na druhém stupni základních škol a graduje ve věku středoškolského studia (15-18 let).



Druhy záškoláctví

1. **Pravé záškoláctví** – žák do školy nechodí, ale rodiče si myslí, že ano.
2. **Záškoláctví s vědomím rodičů** (tzv. skryté) – rodiče ví, že žák není ve škole, ale kryjí ho pro svůj odmítavý postoj ke škole, přílišnou slabost k dítěti nebo pro svou závislost na pomoci a podpoře dítěte v domácnosti.
3. **Záškoláctví s klamáním rodičů** – žák předstírá zdravotní potíže, přesvědčí rodiče, že nemůže do školy a rodiče mu absenci omlouvají. Tento typ je obtížně rozlišitelný od záškoláctví s vědomím rodičů.
4. **Útěky ze školy** (tzv. interní) - žák do školy přijde, nechá si zapsat přítomnost a během vyučování na několik hodin odejde, přičemž zůstává v budově školy nebo ji na krátkou dobu opustí.
5. **Odmítání školy** – žák odmítá jít do školy, protože mu představa školní docházky činí psychické obtíže (problémy ve škole, obtížnost učiva, šikana, školní fobie, deprese)



Jak záškoláctví předcházet?

Náprava záškoláctví bývá obtížná, proto by měla být jeho předcházení věnována maximální pozornost.

ŠKOLA:

- pěstovat zdravé klima školy a třídního kolektivu
- podpora ze strany učitele
- včasná diagnostika výukových obtíží a školní neúspěšnosti a náprava motivace k učení
- pozitivní hodnocení
- podpora zdravého sebevědomí s ohledem na individualitu žáka
- včasná systematická a efektivní specifická primární prevence

RODINA:

- dobré vztahy v rodině
- otevřená komunikace
- neautoritativní podpora dítěte a jeho přijímání takového, jaký je
- kvalitní a podnětné rodinné prostředí
- pomoc v obtížných situacích a pozitivní vztahy rodičů a dospělých
- včasné podchycení problémů a využití odborné pomoci



ŠKOLA: Jak postupovat při řešení?

Školy si **postup řešení** upravují (v souladu se zákonnými normami) **interně**, proto se mohou lišit v počtu neomluvených hodin, které jsou již vymezovány jako porušení školního řádu a jsou postihovány kázeňsky.

Řešení neomluvené absence dle počtu neomluvených hodin:

- a) Do 10 vyučovacích hodin:** Řeší třídní učitel se zákonným zástupcem formou pohovoru.
- b) Nad 10 vyučovacích hodin:** Ředitel svolává školní výchovnou komisi: ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, OSPOD, školní metodik protidrogové prevence.
- c) Nad 25 vyučovacích hodin:** Ředitel zašle oznámení o pokračujícím záškoláctví OSPODu. V případě opakování Policii ČR kvůli podezření na ohrožení mravní výchovy mládeže.



ŠKOLA: Jak postupovat při řešení?

- Jedním z hlavních úkolů pro učitele, rodiče, případně psychology je **vyšetření příčin záškoláctví**.
 - Prvním krokem je problém **včas rozpoznat** a **porozumět** individualitě dítěte.
 - Nezbytnou podmínkou je **spolupráce rodičů, učitele a poradenských pracovníků** školy.
 - Učitel při komunikaci se zákonným zástupcem zjišťuje **důvody** nepřítomnosti žáka a **motivy**, který jej k záškoláctví vedly. Společně domluví **další postup** ve věci (domluva, zajištění poradenství, doučování, služby, ...). Výsledek se zaznamenává.
- V komunikaci je třeba klást důraz na **pozitivní přístup** a **konstruktivní řešení** (objektivně popsat situaci, proč je nežádoucí, popsat žádoucí stav a domluvit se na opatření).
- Třídní učitel vždy spolupracuje se **školním metodikem prevence** na případu konkrétního žáka. Informuje také ředitele školy a výchovného poradce.



Sít' spolupráce a pomoci

- Školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog)
- PPP (pedagogicko-psychologické poradny)
- SVP (střediska výchovné péče)
- OSPOD (orgán sociálně právní ochrany dětí)
- Státní zastupitelství
- Policie ČR
- Sociální služby poskytující poradenství





Kde se dočíst další informace?

- MŠMT Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Příloha č. 11 Záškoláctví).
- MŠMT Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.
- MŠMT Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků, č. j. MSMT-43301/2013.





Centrum prevence v Brně

Adresa: Hapalova 22, Brno 621 00

E-mail: prevence@podaneruce.cz

Mobil: 773 789 708



centrum_prevence_v_brne



Centrum prevence v Brně